

การขับเคลื่อน Smart Farmer

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

ปัญหาและความท้าทาย

1. เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและจำเป็น
2. คนรุ่นใหม่สืบทอดอาชีพการเกษตรน้อย
3. มีหนี้สินและไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
4. ประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรอยู่ในระดับต่ำ
5. การแข่งขันและการกีดกันทางการค้าเพิ่มมากขึ้น
6. มีฐานข้อมูลด้านการเกษตรที่ทันสมัยแต่ไม่ครอบคลุมในทุกมิติ.
7. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกที่มีความรุนแรงและมีความถี่สูงขึ้น
8. นโยบายภาครัฐที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและขาดการบูรณาการ

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมั่นคง
ภาคการเกษตรมีศักยภาพ
ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. เกษตรกรมีความสามารถในการอาชีพ
ของตนเอง (Smart Farmers)

2. สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
3. สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)
4. พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)

เป้าหมาย

สถาบันเกษตรกร
มีคุณภาพและ
ประสิทธิภาพ

สินค้าเกษตรมี
คุณภาพ
มาตรฐานความ
ปลอดภัย

ภาคเกษตรเติบโต
อย่างยั่งยืนด้วย
นวัตกรรม

บริหารจัดการ
พื้นที่เกษตร
อย่างเหมาะสม

ผลลัพธ์สุดท้าย

ประเทศก้าวข้ามกับดัก
รายได้ปานกลาง

Smart
Agri-Products

Smart
Agri-Groups

Smart Farmers

1. ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
2. รายได้เงินสุทธิต่อหัวเกษตรกร
3. ร้อยละของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต่อเกษตรกรในวัยแรงงาน (อายุ 18-64 ปี) ทั้งหมด

คุณสมบัติ Smart Farmer 4.0

“เป็นผู้ประกอบการเกษตรที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้”

Smart Farmer

Leadership

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (พัฒนา)

+

Entrepreneurship

ผู้ประกอบการ (คุ้มค่า)

Innovation

Creativity

Smart Thinking
Smart Agriculture
Smart Market
Environmental Friendly
Better Life
Proud to be a Farmer

แนวทางการขับเคลื่อนในระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร
เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย

Smart Farmer

3 ประเด็นหลัก

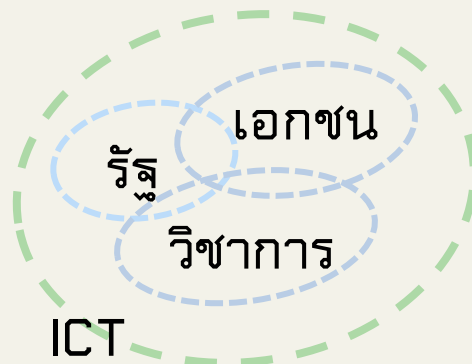

1. การสร้างกลไกขับเคลื่อน
งานภายในกระทรวงอย่าง
มีประสิทธิภาพ

- ปรับปรุงคณะทำงานฯ
ให้สามารถขับเคลื่อน
อย่างเป็นเอกภาพ

2. บูรณาการทุกหน่วยงาน
เพื่อสนับสนุนการพัฒนา
ของเกษตรกร

3. พัฒนาระบบฐานข้อมูล

- พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อ
รองรับการพัฒนา Smart
Farmer ปัจจุบันมีระบบ
www.thaismartfarmer.net
รวบรวม ประเมินศักยภาพ
และคลังข้อมูลเกษตรกร
ต้นแบบ

แนวทางการขับเคลื่อน **Smart Farmer** ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- พัฒนาสมาชิกเกษตรแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer

- สนับสนุนการสร้างเครือข่าย Young Smart Farmer

- สร้างความเข้มแข็งให้ Smart Farmer

- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/
ยุวเกษตรกรให้พัฒนาเป็น Young Smart Farmer

แนวทางการขับเคลื่อนของกรมส่งเสริมการเกษตร

เกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทั่วไปให้เป็น Smart Farmer
- ส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer
- ส่งเสริมและพัฒนา Farm youth

Smart Farmer

Young Smart Farmer

Farm youth
ยุวเกษตรกร

Farm Woman

กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรที่ประกอบอาชีพ
การเกษตรเป็นอาชีพหลัก

เกษตรกรที่เริ่มเข้าสู่อาชีพ
อายุ 17-45 ปี

เด็กและเยาวชน
อายุ 10-25 ปี

สตรีในภาคการเกษตร

เป้าประสงค์

ทำการเกษตรสอดคล้องกับ
ศักยภาพ เป็นต้นแบบ

เป็นผู้ประกอบการเกษตร
ด้านนวัตกรรมสมัยใหม่

มีทักษะการเกษตรขั้น
พื้นฐาน เข้าถึง ICT
และมีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์

พัฒนาคุณภาพชีวิตและ
ยกระดับเศรษฐกิจของ
ครัวเรือนเกษตรกร

กระบวนการ
ขับเคลื่อน

เกษตรกรทั่วไป

1. ประเมินศักยภาพ
2. จัดทำแผนพัฒนารายบุคคล
3. สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาผ่านกลไกขับเคลื่อน (แปลงใหญ่)
4. สนับสนุนการสร้างเครือข่าย
5. ประเมินเพื่อยกระดับ

เกษตรกรต้นแบบ

1. ประเมินศักยภาพ
2. ถอดบทเรียนองค์ความรู้
3. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านกลไก ศพก.
4. เผยแพร่และยกย่องเชิดชูเกียรติ

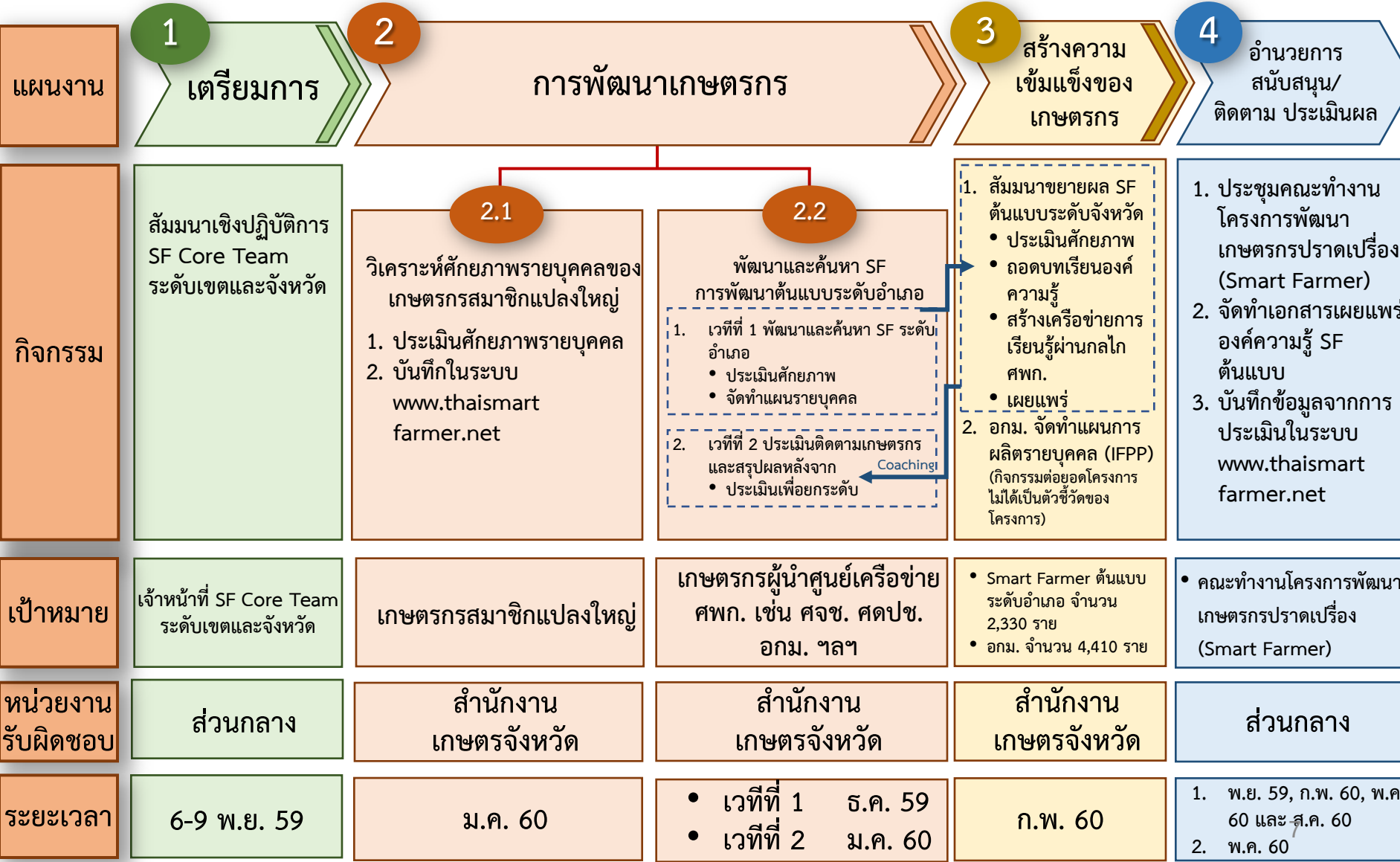
1. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร
2. สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล
3. กำหนดกลไกเรียนรู้ตามแผนพัฒนา มุ่งสู่ ICT ในการพัฒนา
4. ส่งเสริมกระบวนการเครือข่ายทั้งภายในและธุรกิจ
5. ยกระดับสู่ผู้ประกอบการ

1. สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร (4H Club) ในชุมชนทุกระดับ (ประถมถึง อุดมศึกษา)
2. จัดกระบวนการบ่มเพาะเพื่อปลูกฝังทัศนคติและสร้างทักษะการเกษตรขั้นพื้นฐาน
3. เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการสร้างทายาทการเกษตรในอนาคต

1. สนับสนุนการรวมกลุ่ม
2. วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจในครัวเรือน
3. สนับสนุนกิจกรรมตามแผน
4. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้
5. ขยายผลการดำเนินงานและเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ศพก.

Road Map

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer) ปีงบประมาณ 2560

Road Map การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ปี 2560

งาน	1.วิเคราะห์ตนเอง	2.แลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.ประเมินศักยภาพ	4.เพิ่มศักยภาพ YSF	5.พัฒนา YSF เป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ	6.สร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย
กิจกรรม	1.1 คัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดละ 30 ราย และ YSF ปี 57/58/59 อย่างน้อย 5 ราย เพื่อเป็นพี่เลี้ยงในปี 60 1.2 จัดเวทีวิเคราะห์ตนเอง ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจ เน้นให้เกษตรกรรุ่นใหม่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง 1.3 จัดทำแผนที่กิจกรรมเพื่อวิเคราะห์ความต้องการของเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยให้เกษตรกรประเมินตนเองด้วยแบบประเมินคุณสมบัติของ YSF แล้วใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง 1.4 เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ 1.5 จัดทำช่องทางการ	2.1 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อรายงานการเรียนรู้ และเชื่อมโยงแหล่งความรู้ที่เหมาะสม 2.2 เจ้าหน้าที่และพี่เลี้ยงช่วยปรับการเรียนรู้ เช่น อบรม/สัมมนาเพิ่มเติม แลกเปลี่ยน หรือแนะนำแหล่งความรู้ วิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ดังนี้ - เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน บุคคลต้นแบบ หรือ ศพก. และศูนย์เครือข่าย - เรียนรู้จากการศึกษาดูงาน สัมผัส ลงมือฝึกปฏิบัติจริง - เรียนรู้ผ่านสื่อสารสนเทศและสื่อออนไลน์ - เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.1 จัดเวทีนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ของเกษตรกรรุ่นใหม่ 3.2 เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย 3.3 ให้เกษตรกรรุ่นใหม่วางแผนอนาคต สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ 3.4 ประเมินคุณสมบัติของ Young Smart Farmer	4.1 คัดเลือก YSF ปี 57/58/59 เขตละ 30 ราย 4.2 พัฒนาศักยภาพ YSF - สร้างวิทยาการเกษตรกร - สร้างแหล่งเรียนรู้เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ บูรณาการเป็นศูนย์เครือข่าย ศพก.	5.1 รับสมัครออนไลน์ และคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่ 30 ราย และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 30 ราย 5.2 ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะในการทำแผนธุรกิจเกษตรกร - Design Thinking - Idea Pitching - Lean Canvas - Market Validation - How to Pitch 5.3 ประเมินศักยภาพเพื่อพัฒนาต่อยอด	6.1 สนับสนุนให้เป็นที่ปรึกษาเกษตรกร 6.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นศูนย์เครือข่ายด้านการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ 6.3 สร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายระดับเขตและระดับประเทศ 6.4 เชื่อมโยงหน่วยงานภาคีทุกระดับ ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรอิสระ
ระยะเวลา	ธ.ค.59-ม.ค.60	ก.พ.60	เม.ย.-พ.ค.60	ธ.ค.59-ม.ค.60	ก.พ.-พ.ค.60	ธ.ค.59-ก.ย.60
หน่วยงาน	จังหวัด	จังหวัด	จังหวัด	สสค.	กรม/สสค./จังหวัด/สวทน.	กรม/สสค./จังหวัด/YSF/หน่วยงานภาคี
เป้าหมาย	1. เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการพัฒนาเป็น Young Smart Farmer 2,310 ราย 2. Young Smart Farmer ได้รับการเพิ่มศักยภาพเป็นวิทยาการเกษตรกร จำนวน 270 ราย 3. Young Smart Farmer ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่มืออาชีพ 4. เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งในทุกระดับและทุกภาคส่วน					

Road Map การดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกร ปี 2560

งาน

1. เตรียมการ
ดำเนินงาน

2. คัดเลือก
กลุ่มเป้าหมาย

3. จัดกระบวนการ
การเรียนรู้
ระยะที่ 1

4. ดำเนินงาน
ตามแผน
พัฒนา

5. จัดกระบวนการ
การเรียนรู้
ระยะที่ 2

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ
เชื่อมโยง เครือข่าย
ระดับจังหวัด

7. สร้างและเชื่อมโยง
เครือข่ายการพัฒนา
เยาวชนเกษตร

กิจกรรม

1. จัดทำ
แนวทางการ
ดำเนินงาน
2. สัมมนา
พัฒนา
ศักยภาพที่
ปริญญาย
เกษตรกร

- คัดเลือกกลุ่ม
ยุทธกร
3 กลุ่ม/จังหวัด
- สมาชิกย
เกษตรกร
กลุ่มละ 15 ราย

ที่ปรึกษา
คณะกรรมการ
และสมาชิกกลุ่ม
ยวฯ ร่วมกัน
ดำเนินการ
1. วิเคราะห์
ศักยภาพกลุ่ม
2. จัดทำแผนการ
เรียนรู้ แผนการ
ดำเนินกิจกรรม
และโครงการ
กลุ่มยวฯ

สนับสนุนคำวิสุด
สำหรับฝึกปฏิบัติ
ตามแผนพัฒนา
กลุ่มยุทธกร

1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ฝึกอบรมและ ฝึก
ทักษะด้าน
- การเกษตร
- เศรษฐกิจ
- การบริหารจัดการ
- การตลาด
- การอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
โดยบูรณาการภายใต้
ศพก.
3. สรุปทเรียน/
ประเมินผล

1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้/
นำเสนอผลจากการ
เรียนรู้
2. เชื่อมโยงเครือข่าย
ระหว่างกลุ่มยวฯ
3. เลือกตั้ง
คณะกรรมการยวฯ
ในระดับจังหวัด
4. สรุปทเรียน/
ประเมินผล
5. ประเมินศักยภาพ
กลุ่มตามเกณฑ์
ประเมินศักยภาพ

1. งานชุมนุมยุทธกร
และที่ปริญญายวฯ
ระดับประเทศ
2. ความร่วมมือในการ
พัฒนาเยาวชนเกษตรใน
สถานศึกษา
3. ขับเคลื่อนการพัฒนา
เยาวชนเกษตรร่วมกับ
หน่วยงานภาคี

หน่วยงาน

ส่วนกลาง

จังหวัด/
อำเภอ

จังหวัด/
อำเภอ

จังหวัด/
อำเภอ

จังหวัด/
อำเภอ

จังหวัด

ส่วนกลาง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลา

พ.ย. 59

ธ.ค. 59

ม.ค. 60

ม.ค.-มี.ค. 60

มี.ค. 60

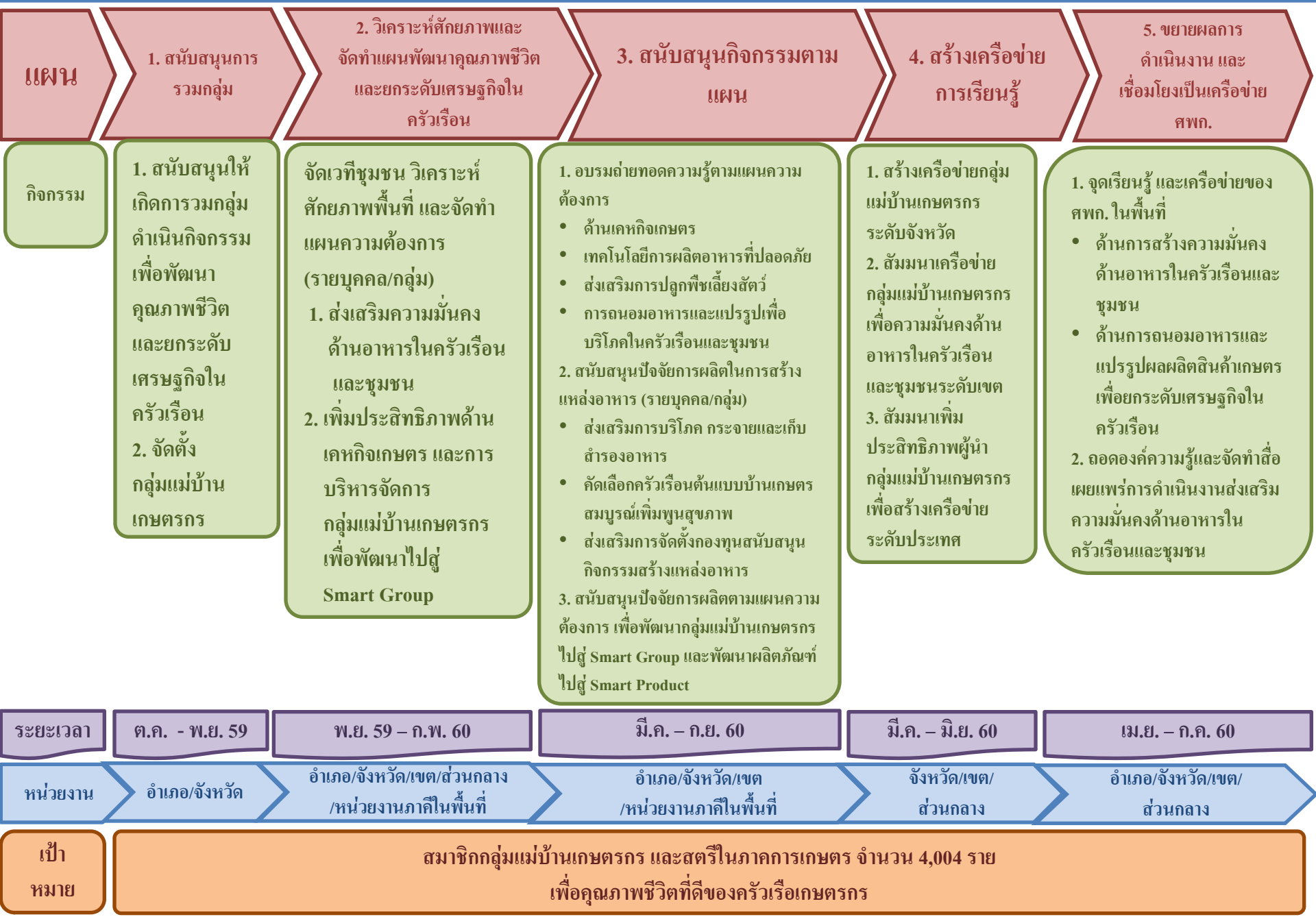
มี.ค. 60

ก.ค.-ก.ย. 60

เป้าหมาย

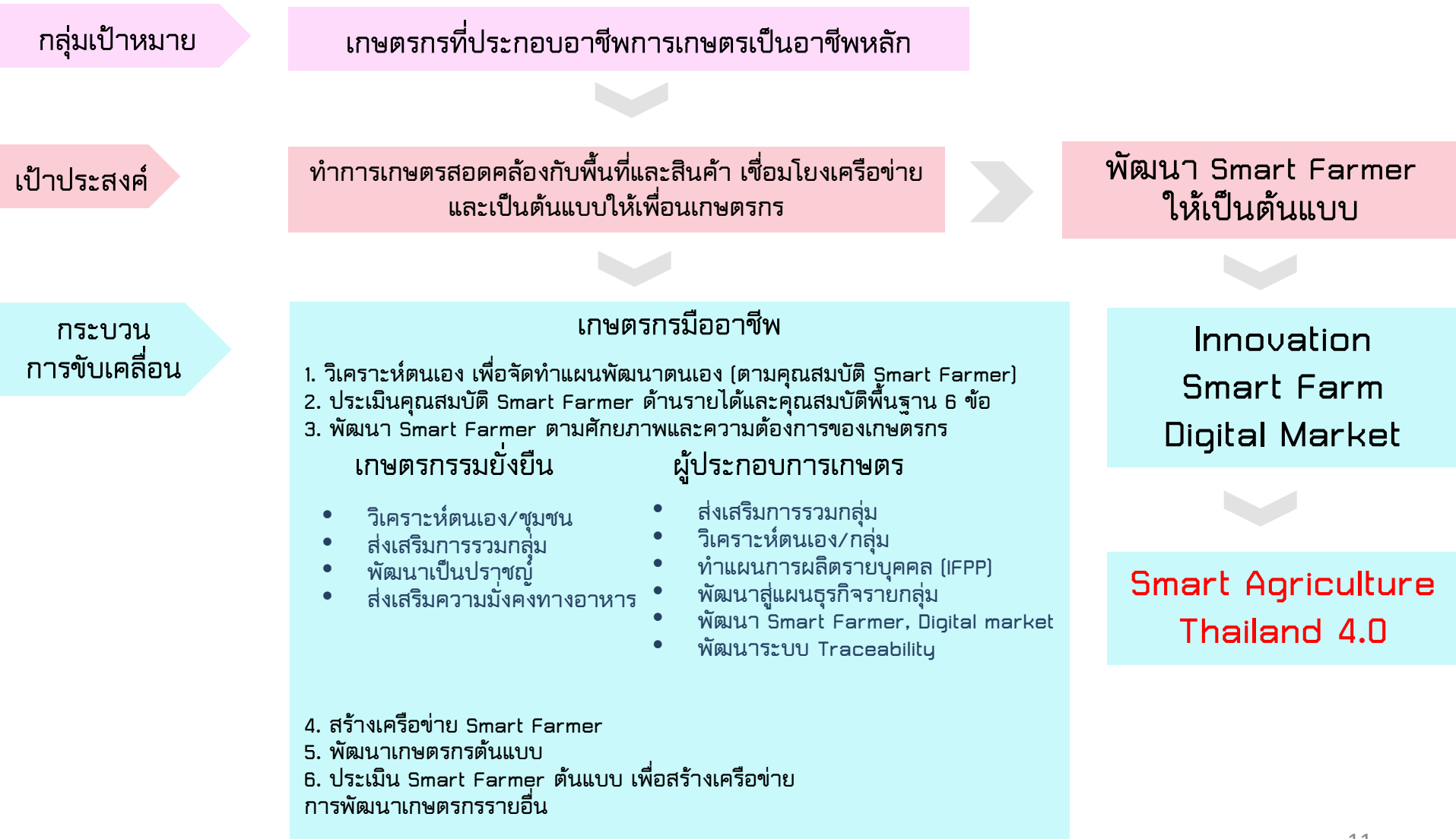
- องค์กรเกษตรกรเข้มแข็งเป็น Smart Group จำนวน 231 กลุ่ม
- สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม
- มีการเชื่อมโยงเครือข่ายยุทธกรในทุกระดับและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับกลุ่มยุทธกร
- บูรณาการความรู้ภายใต้ ศพก.

Road Map การส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

Flowchart การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ยุคประเทศไทย 4.0

Goal : พัฒนาให้เกษตรกรทุกคนเป็น Smart Farmer Thailand 4.0

แผนการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ยุคประเทศไทย 4.0 (Young Smart Farmer Thailand 4.0)

กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร

หลักการ

พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยใช้เครือข่ายเป็นเป้าหมายและกลไกในการพัฒนาให้เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ บนหลักการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

แนวทาง

- เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง”
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้”

เป้าประสงค์

- สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่ทำการเกษตร
- ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ
- เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น
- เชื่อมโยงเครือข่ายในทุกระดับ

เป้าหมายการพัฒนา

เป็นผู้นำทางการเกษตรสมัยใหม่ มีความภาคภูมิใจ พึ่งพาตนเองได้ และเป็นที่พึ่งแก่เพื่อนเกษตรกร

กลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนเกษตร/เกษตรกรรุ่นใหม่ อายุ 17-45 ปี เริ่มต้นทำการเกษตร และเลือกประกอบอาชีพการเกษตรแล้ว
- มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ต้องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตตนเอง

การพัฒนาเชิงลึก 4 Step

กระบวนการ ขับเคลื่อน

Getting Idea

1.ปรับแนวคิด/สร้างแรงจูงใจ และวิเคราะห์ตนเอง จัดทำ แผนพัฒนาดตนเอง แผนการผลิต แผนการตลาด/ธุรกิจเกษตร
2.แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา ดูงาน สัมผัส และลงมือปฏิบัติ โดยเรียนรู้จากเครือข่าย ต้นแบบ และสื่อ Digital
3.ประเมินคุณสมบัติ เพื่อพัฒนา ต่อ ยอด

Set up Project

1.พัฒนากระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่นวัตกรรม การเกษตร
2. จัดกระบวนการบ่มเพาะเพื่อ เพิ่มความสามารถในการใช้ ICT เพื่อการเกษตร
3.สนับสนุนแผนการพัฒนาทุกระดับ ในบริบทที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงด้วยระบบ IOT (Internet of Things)

Startup Entrepreneur

1.พัฒนาต่อยอด Young Smart Farmer เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่เชิงธุรกิจเกษตร ภายใต้ Thailand 4.0
2.พัฒนาระบบธุรกิจเกษตร อาหารด้วย

- Innovation
- Smart Farm
- Digital Market

สู่ Smart Agriculture

Go to Global

พัฒนาและยกระดับ ผู้ประกอบการเกษตรอาหารรุ่นใหม่สู่ความเป็นมืออาชีพในระดับสากล เชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ ผู้ประกอบการระดับ

กระบวนการพัฒนา เครือข่าย

สนับสนุนให้เป็นพี่ปักษ์อายุเกษตรกร

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นศูนย์เครือข่ายด้านการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

สร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้มแข็ง และเชื่อมโยงหน่วยงานภาคีทุกระดับ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรอิสระ

แผนการขับเคลื่อนการพัฒนาเยาวชนเกษตรกร ในยุคประเทศไทย ๔.๐

① ความหมายของเยาวชนเกษตรกร

“เด็กและเยาวชนที่มีอายุ 10 ถึง 25 ปี มีความสนใจด้านการเกษตรสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตร การเสริมสร้างทักษะอาชีพและทักษะการดำเนินชีวิต”

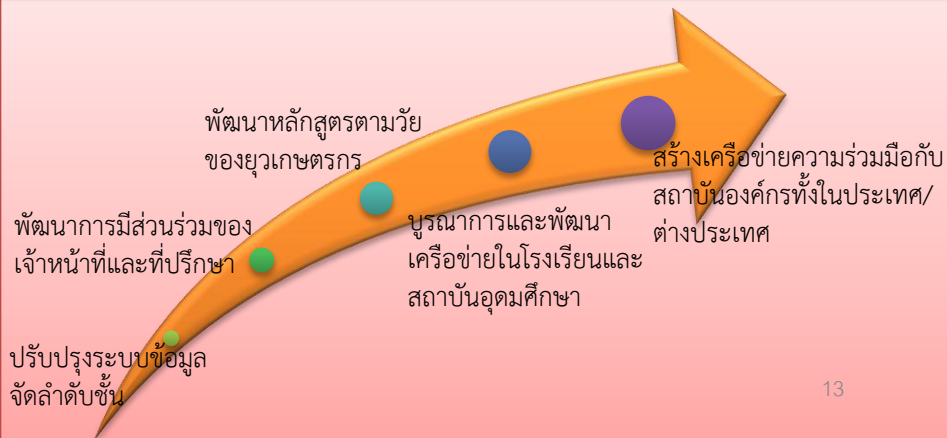
④ กระบวนการพัฒนา

การพัฒนาต่อยอด

- ✓ สนับสนุนการศึกษาต่อด้านการเกษตรในระดับอุดมศึกษา
- ✓ สนับสนุนการฝึกปฏิบัติในแปลงเกษตรกรต้นแบบ (Smart Farmer)
- ✓ สนับสนุนการฝึกงานต่อในต่างประเทศ เพื่อเปิดโลกทัศน์

⑦ แผนการดำเนินงาน/กิจกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

② เป้าประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนเกษตรกร

- ปลุกฝังให้เด็กและเยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม
- พัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตรขั้นพื้นฐาน
- สร้างความสามารถในการเข้าถึง ICT และพัฒนาแนวคิดเชิงสร้างสรรค์
- เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นเกษตรกรหรือประกอบอาชีพที่สนับสนุนและพัฒนาด้านการเกษตรในอนาคต

③ หลักการพัฒนา

- ปรับแนวคิด ทักษะ ทักษะ สร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจ
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการพัฒนาภาวะผู้นำ การอยู่ร่วมกันในสังคม การบริหารจัดการ
- ปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของพื้นที่บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง
- ฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรม
- ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย 4-H Club ทั้งในและต่างประเทศ

จบการนำเสนอ

